

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 5P/81/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8418201089
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2021:8418201089.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudkyňou JUDr. Zuzanou Salajovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa X., trvale bytom u matky, zastúpené procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, dieťa rodičov - matky Y., a otca E., v konaní o návrhu na zrušenie striedavej osobnej starostlivosti k maloletej, takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok Okresného súdu Poprad č. k. 5P/400/2009 - 33 zo 06. 07. 2010 v časti zverenia maloletej X. tak, že zveruje maloletú X. E., nar. XX. XX. XXXX, do osobnej starostlivosti matky Y. T., rod. F., nar. XX. XX. XXXX.

II. Matka je oprávnená a povinná zastupovať maloletú X. v bežných veciach a spravovať jej majetok.

III. Otec E., je povinný prispievať na výživu maloletej X. sumou 170 eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci k rukám matky od 01. 08. 2019 do budúcnosti.

IV. Dlžné výživné za obdobie od 01. 02. 2021 do 31. 07. 2021 vo výške 720 eur p o v o ľ u j e otcovi splácať v mesačných splátkach po 30 eur mesačne, počnúc mesiacom august 2021, spolu s bežným výživným k rukám matky mal. dieťaťa, až do úplného zaplatenia, pod stratou výhody splátok.

V. Návrh otca na zníženie výživného z a m i e t a .

VI. Styk otca s maloletou neupravuje.

VII. Žiaden z účastníkov nemá p r á v o na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka - matka maloletej podala dňa 14. 05. 2018 na tunajší súd návrh, ktorým žiadala zmenu rozsudku Okresného súdu M. sp. zn. XP/XXX/XXXX, na základe ktorého bola nariadená striedavá rodičovská starostlivosť. Navrhovateľka žiadala zmeniť tento rozsudok tak, že mal. X. bude zverená do jej osobnej starostlivosti a otec, že bude platiť výživné vo výške 200 eur, neskôr túto sumu upravila na sumu 170 eur a ďalej žiadala, aby otec mal možnosť sa stretávať s maloletou každý párny víkend, od piatka do nedele. Podaný návrh ďalej odôvodnila tým, že posledná úprava práv a povinností k maloletej bola vykonaná rozsudkom Okresného súdu v M. v konaní XP/XXX/XXXX zo dňa XX. XX. XXXX, na základe ktorého bola mal. X. zverená do striedavej rodičovskej starostlivosti bez povinnosti určenia výživného. Takto stanovená striedavá starostlivosť sa realizovala v týždňových intervaloch do času, kým maloletá nastúpila do školy. Maloletá X. od septembra 2014 navštevuje základnú školu v M. a od t. č. sa striedavá starostlivosť nerealizuje. Maloletá sa s otcom stretáva každý víkend od piatku do nedele, počas sviatkov a prázdnin sa stretáva s otcom po vzájomnej dohode.

2. Otec s podaným návrhom na začatie konania nesúhlasil a trval na tom, že tak ako je upravená t. č. striedavá rodičovská starostlivosť, je vyhovujúca pre rodičov aj pre dieťa. Trval na tom, aby súd návrh zamietol.

3. Opatrovník Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v M. sa pripojil k návrhu matky.

Súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 19. 08. 20109, č. k. 5P/81/2018 - 41, ktorým zmenil rozsudok Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 5P/244/2010 v časti úpravy styku tak, že mal. X. zveril do osobnej starostlivosti matky Y. počnúc mesiacom august 2019. Obaja rodičia sú oprávnení spoločne zastupovať maloletú a spravovať jej majetok. Súd upravil styk otca s maloletou X. E. tak, že otec maloletej je oprávnený stýkať sa s maloletou nasledovne:

- počas školského roka: páry víkend u matky; nepáry víkend u otca; piatka 16.00 h do nedele do 18.00 h,
- Vianoce: 23. 12. - 29. 12. - nepáry rok u matky; 30. 12. - 06. 01. páry rok u otca,
- jarne prázdniny: páry rok u matky; nepáry rok u otca,
- Veľká Noc: páry rok u otca; nepáry rok u matky,
- letné prázdniny: 01. 07. - 15. 07. u matky; 16. 07. - 31. 07. u otca; 01. 08. - 15. 08. u matky; 16. 08. - 31. 08. u otca,
- jesenné prázdniny: páry rok u matky; nepáry rok u otca.

Matka je povinná maloletú na styk s otcom riadne pripraviť, dieťa otcovi vždy v piatok o 16.00 h odovzdať v mieste bydliska matky a prevziať v nedeľu o 18.00 h v mieste bydliska matky. V čase sviatkov a prázdnin je otec oprávnený prevziať si dieťa vždy v deň od ktorého je upravený styk o 9.00 h v bydlisku matky a posledný deň intervalu, v ktorom má umožnený styk s maloletou, ju o 18.00 h odovzdať v mieste bydliska matky. Súd zaviazal otca E. E. prispievať na výživu mal. dcéry výživné vo výške 170 eur mesačne, počnúc dňom 01. 08. 2019, vždy do 20. dňa v mesiaci, do rúk matky. Vo zvyšujúcej časti na výživné od 01. 06. 2018 súd návrh zamietal. Súd zamietal návrh aj v časti výživného nad sumu 170 eur. Dlžné výživné za mesiac august 2019 v sume 170 eur súd povoľuje odporcovi splácať od mesiaca september po 10 eur spolu s bežným výživným, až do úplného vyrovnania dlžnej sumy pod stratou výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

4. Proti predmetnému rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote otec odvolanie.

5. Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 26. 11. 2020, č. k. 21Co/66/2020 - 87, zrušil rozsudok v spojení s opravným uznesením a vec vrátil súdu 1. inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

V bode 21.uznesenia odvolací súd uviedol, že v rozhodnutí súdu absentuje vyporiadanie sa so zistenou zmenou pomerov v čase pôvodného a nového rozhodnutia v zmysle § 121 CMP a § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Súd musí uviesť rozhodné zistenia pre zmenu osobnej starostlivosti. Musí sa dôsledne vyrovnáť na strane jednej s názorom maloletej a s tvrdeniami otca a dôkazmi, ktoré otec navrhoval a dôvodmi, pre ktoré nesúhlasí so zmenou osobnej starostlivosti. V prípade, ak dospeje v konaní o zmene podmienok pre osobnú starostlivosť o maloletú, pristúpi k úprave výkonu ďalších rodičovských práv a povinností, teda stanoví rozsah výživného a styk otca s maloletou. V bode 22.uznesenia; odvolací súd zdôraznil, že v konaniach vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti sú riadené vyšetrovacou zásadou a je povinnosťou súdu vyhľadať a vykonať dôkazy na preukázanie objektívneho stavu, aj pre určenie výšky výživného zohľadniac pri tom všetky zákonné kritériá pre jeho určenie, bez ohľadu na návrh oprávneného rodiča v súlade so zásadou ochrany záujmu maloletých detí. Zdá sa, že súd na túto svoju povinnosť v prejednávanej veci rezignoval. Uvedené zakladá nepreskúmateľnosť jeho rozhodnutia aj v tejto časti.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie v rámci intencií odvolacieho súdu, nariadil pojednávanie a vo veci opätovne rozhodol.

7. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, výsluchom otca, výsluchom maloletej X., výsluchom kolízneho opatrovníka a oboznámením sa s listinnými dôkazmi, najmä návrhom, vyjadrením otca k návrhu, ročným zúčtovaním preddavku na daň otca za rok 2018, vyjadrením ÚPSVaR Kežmarok k veci z 13. 08. 2019, vyjadrením matky a doplnením návrhu, pokladničnými blokmi, výpismi z účtu matky za obdobie od 01. 10. 2018 - 30. 11. 2019 a od 01. 02. 2019 - 31. 03. 2019, trestným oznámením

otca zo 14. 08. 2019, správou OO PZ Kežmarok z 13. 08. 2019, záznamom o podaní vysvetlenia z 28. 01. 2019, rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 5P/81/2018 - 41 z 19. 08. 2019, odvolaním otca zo 04. 10. 2019, vyjadrením ÚPSVaR Kežmarok k odvolaniu otca, vyjadrením matky k odvolaniu otca, vyjadrením otca k vyjadreniam matky a kolízneho opatrovníka k odvolaniu, vyjadrením matky, vyjadrením otca z 21. 01. 2020, uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 21CoP/25/2020 - 73 z 27. 02. 2020, opravným uznesením tunajšieho súdu č. k. 5P/81/2018 - 76 z 17. 04. 2020, uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 21CoP/66/2020 - 87 z 26. 11. 2020, vyjadrením matky, potvrdením o vedení matky v evidencii uchádzačov o zamestnanie v období od 15. 11. 2020 do 11. 04. 2021, potvrdením o poberaní prídavku na dieťa matkou za roky 2020 a 2021, potvrdením o poskytovaní dotácie pre E. T., potvrdením o príjme matky za obdobie od marca 2020 - marca 2021, komunikáciou otca s dcérou cez Snapchat, vyjadrením otca, odpoveďami na lustrácie účastníkov v registri SP, správa ÚPSVaR Kežmarok z prešetrenia pomerov v rodine z 10. 05. 2021, námietkou zaujatosti otca, správou ÚPSVaR Poprad, vyjadrením matky spolu s predložením dokladov (úhrady za nájomné, elektrinu, plyn, internet, potvrdenie o koncesionárskom poplatku, miestny poplatok za komunálne odpady, výpis o platbách úveru, dodatok k poisťnej zmluve a prijaté platby za výživné od 17. 10. 2019 do 22. 01. 2021), vyjadrením otca spolu s dokladmi o vykonaných transakciách, druhou stranou rozhodnutia o vyplácaní výsluhového dôchodku a spisom tunajšieho súdu sp. zn. 5P/244/201, správou zo spolupráce RPPS.

8. Navrhovateľka vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že trvá na podanom návrhu na zrušenie striedavej starostlivosti, žiadala, aby dcéra bola zverená do jej osobnej starostlivosti, styk nežiadala upraviť a trvala na výživnom vo výške 170 eur mesačne, pričom na poslednom pojednávaní uviedla, že žiada priznať výživné od augusta 2019, od kedy otec platil výživné v tejto sume. Výživné od podania návrhu nežiadala priznať. Rovnako uviedla, aby suma 300 eur, za ktorú bol zakúpený notebook, bola zarátaná do výživného.

Ďalej vo výpovedi uviedla, že striedavá starostlivosť sa už vôbec nerealizuje. Naposledy sa dcéra stretla s otcom 11. 04. - 12. 04. 2021 u jeho rodičov. Vtedy ju doviezol do Kežmarku, odvtedy sa vôbec nestretli. X. chodí k starým rodičom aj autobusom. Nejakú dobu sa aj pre pandémiu nevideli, ale chodievala k nim raz do mesiaca. Dcéra je so starými rodičmi aj v telefonickom, sms kontakte.. Keď ide k nim, tak je tam od piatka poobedia do nedele. Pokiaľ má vedomosť, otec nežije so svojimi rodičmi v ich dome. Má vlastné bývanie v Poprade, kde má trvalý pobyt. Výživné otec na dcéru platí, a to vo výške 170 eur mesačne. Odkedy bol posledný súd v roku 2019, odvtedy platí po 180 eur, 10 eur bola splátka za dlh za august. Do toho februára platil 170 eur. Od februára 2021 nezaplatil výživné. Raz zaplatil 140 eur. O týchto úhradách má doklady. Ona v súčasnej dobe pracuje na skrátenej úväzok a jej mesačný príjem v čistom je okolo 400 - 500 eur, záleží to od počtu odpracovaných hodín. Víkendy máva voľné. Je vydatá a z manželstva pochádzajú dve maloleté deti, G., nar. XX. XX. XXXX a Z. nar. XX. XX. XXXX.

Dcéra je siedmačka a v novom školskom roku bude navštevovať 8.ročník. Jej mesačné náklady sú do sumy 300 eur. V týchto výdavkoch je zarátaná strava doma a aj nájom na bývanie, nakoľko je to jej výdavok na dcéru za mesiac. Obedy 3,50 eur je mesačný výdavok. No od nového školského roka skončila dotácia od štátu, preto sa budú obedy hradíť v plnej sume. Má zubný strojček, ktorý stál 950 eur a ktorý spláca po 100 eur mesačne. Doposiaľ zaplatila 400 eur. Iné zdravotné výdavky nemá. Momentálne nenavštevuje žiadne krúžky. Pred tým chodila na výtvarnú a ešte pred tým na tanečnú. Cestovné výdavky nemá. 10 eur mesačne je náklad na drogériu a 7 eur mesačne náklad na kredit. Potom má náklady na ošatenie. Notebook dostala darom od starých rodičov, no ak otec naň prispel, nech je sumu 300 eur započítaná na výživné. Starí rodičia otca sú k nej štedrý, chodievajú s ňou aj na nákupy a niečo jej aj kúpia, nejaké oblečenie, drogériu. Otec jej nekupuje nič.

Pokiaľ ide o jej mesačné výdavky, tak pozostávajú z týchto nákladov, a to nájomné v sume 155,21 eur, plyn a elektrina 33 eur, internet 24,10 eur, 20 eur telefón, komunálny odpad 11,66 eur, ďalej spoločne s manželom splácajú hypotekárny úver v sume 3734,42 eur ročne (311,20 eur mesačne). Manžel pracuje v Taliansku a zamestnávateľ mu poskytol pôžičku. S manželom zakúpili byt, ktorý stál 54.000 eur, avšak stále ide o družstevný byt, ktorý nemajú v osobnom vlastníctve. Majú podiel na byte. Strava pre celú 5-člennú rodinu, vrátane dcéry je 400 eur mesačne. Cestovné výdavky nemá. Mladšia dcéra je alergička, lieky ma vyjdú vo výške 10 eur. Manžel pracuje od apríla do júla, a potom na jeseň v Taliansku. Ide o sezónnu prácu. V lete, v auguste do polovice septembra je väčšinou doma. Teraz by tam mal byť do leta do júla, a potom na jeseň sa vráti. Príjem v zahraničí je cca. 1 200 - 1 300 eur v čistom. Platí si

životné poistenie. Má tam zabezpečené ubytovanie, hradí si iba stravu. Teraz bol doma, lebo lyžiarske vleky nefungovali a od októbra poberal pandemickú dávku.

9. Otec vo svojej výpovedi na pojednávaní konanom dňa 10. 05. 2021 vzniesol námietku zaujatosti voči kolíznej opatrovníčke pani Mgr. Gabriele Cehulovej a voči celej sociálke v Kežmarku, ktorú doplnil písomným podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 17. 05. 2021. Na kolíznu opatrovníčku podal trestné oznámenie, ktoré sa už nerieši. Konanie bolo odmietnuté. Vo svojej výpovedi dňa 10. 05. 2021 aj on žiadal zrušiť striedavú starostlivosť, avšak navrhol zveriť maloletú dcéru do svojej osobnej starostlivosti. Na pojednávaní konanom dňa 19. 07. 2021 už netrval na zverení maloletej do jeho osobnej starostlivosti. Rovnako nežiadal, aby súd upravoval jeho styk s maloletou dcérou. Zároveň nechcel matke zasahovať do žiadnych práv a povinností súvisiacich s dcérou. Chcel, aby matka vo všetkom zastupovala dcéru, ako aj všetky otázky riešila výlučne matka. S dcérou nemá záujem udržiavať kontakt.

Výživné platí dobrovoľne v sume 170 eur spoločne s dlžným výživným, a to od augusta 2019. Na kúpu notebooku, ktorý kúpili jeho rodičia prispel čiastkou 300 eur, taktiež dcére kupoval veci, brával ju na dovolenky. Žiadal, aby táto suma bola započítaná do dlžného výživného. Jeho príjem bol v roku 2020 okolo 1500 eur mesačne. K 31. 01. 2021 ukončil služobný pomer a bol mu priznaný výsluhový dôchodok v sume 1 274,45 eur. Jeho mesačné výdavky predstavujú 400 eur hypotéka a úver potrebný na zabezpečenie bývania, na účet bytového domu platí mesačne 110 eur, električka je 15 eur, internet + TV 50 eur mesačne, strava 300 eur, oblečenie 60 eur, výživné 170 eur mesačne. Výživné hradil do februára 2021, v mesiaci február 2021 už nebolo uhradené. Navrhol výživné vo výške 120 eur mesačne, a od včera. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Uviedol tiež, že na výdavkoch spojených so stravou, bývaním, chodom domácnosti sa má podieľať súčasný manžel navrhovateľky.

10. Vzhľadom k tomu, že otec navrhol dieťa do osobnej starostlivosťou, súd nariadil výsluch maloletej, ktorý aj vykonal, napriek tomu, že otec už netrval na zverení do osobnej starostlivosti.

11. Maloletá vo svojej výpovedi uviedla, že s otcom sa posledné obdobie nestretávala, naposledy sa s ním stretla v apríli. Odvtedy nie. Už sa s ním ani nechce stretávať. Má ho zablokovaného v telefóne, nakoľko jej posielal vulgárne sms správy. A aj otec má zablokovanú ju. Ďalej uviedla, že nechce byť zverená do starostlivosti otca. So starými rodičmi, teda rodičmi otca má dobrý vzťah, chodíva k nim aj 2-krát do mesiaca. Aj tento víkend ide s babkou do Bratislavy na výlet. Pokiaľ ide o notebook, tak babka jej vravela, že ho kúpili starí rodičia a otec prispel. V škole ju bavia jazyky, na krúžky momentálne nechodí. Na všetko čo potrebuje, jej peniaze dáva mamka. Ale aj otec, ak ho v minulosti poprosila, dal jej peniaze.

12. Kolízny opatrovník vo svojej výpovedi uviedol, že aj vzhľadom na výpoveď maloletej, ako aj výpoveď otca na poslednom pojednávaní, že navrhuje maloletú zveriť do osobnej starostlivosti matky, kde má maloletá vytvorené vhodné podmienky pre svoj zdravý vývoj a vývin. Styk navrhla neupraviť a otca zaviazat' prispievať na výživu sumou 170 eur mesačne.

13. Podľa správy psychologičky RPPS zo dňa 15. 06. 2021, v súčasnej dobe otec maloletej nemá záujem o zverenie do jeho osobnej starostlivosti, rovnako nemá záujem pracovať na zlepšení vzťahu s maloletou, či už v spolupráci s PPS alebo bez odbornej psychologičkej pomoci. Maloletá X. toho času nejaví záujem, aby bola zverená do starostlivosti otca.

14. Podľa Potvrdenia o príjme navrhovateľky, mala navrhovateľka za obdobie od 03/2020 do 03/2021 vyplatený priemerný čistý príjem okolo 524 eur, v posledných mesiacoch je čistý príjem v sume okolo 700 eur mesačne.

15. Otec podľa svojho vyjadrenia v roku 2020 dosahoval príjem 1 500 eur, k 31. 01. 2021 ukončil služobný pomer a bo mu priznaný výsluhový dôchodok v sume 1 274,45 eur.

16. Podľa správy ÚPSVaR KK zo dňa 10. 05. 2021 je mal. X. toho času žiačkou 7. ročníka na ZŠ Y. I. v Kežmarku. S otcom sa od rozhodnutia v roku 2019 stretla raz v apríli 2021 u jeho rodičov, kam maloletá pravidelne chodíva. Inak ju žiadnym spôsobom nekontaktoval. So starými rodičmi z otcovej strany má dobrý a pekný vzťah. Na výživu otec prispieval maloletej sumou 170 eur, avšak od februára 2021 nezaplatil.

17. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- úroveň starostlivosti o dieťa,
- bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- okolností, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

18. Podľa § 28 ods. 1 zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä:

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

Podľa § 28 ods. 2 zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 36 ods. 1 zákona o rodine; Rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine; plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine; obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine ; výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine; pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine; Právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine; dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

19. Predmetom tohto konania bol jednak návrh na zmenu v časti zverenia maloletej dcéry do starostlivosti matky, pričom všetci účastníci na pojednávaní zhodne súhlasili, aby bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky, keďže v tejto časti návrh nebol sporný, preto súd zmenil rozsudok OS Poprad zo dňa 06. 07. 2009 a zveril maloletú dcéru do osobnej starostlivosti matky, nakoľko mal za preukázané, že striedavá osobná starostlivosť sa už dlhodobo nerealizuje. Rovnako došlo aj súladu ohľadne úpravy styku otca s maloletou, obaja rodičia i kolízny opatrovník nežiadali styk upraviť, preto súd styk otca s maloletou neupravil.

20. Sporným bol len nárok na určenie výživného, nakoľko matka žiadala sumu 170 eur mesačne od 01. 08. 2019 a otec navrhol sumu 120 eur a od 18. 07. 2021 (uviedol od včera, pojednávanie bolo 19. 07. 2021), nakoľko mal za to, že je to dostatočná suma a zároveň, aby ju zvládal uhrádzať aj svoje mesačné výdavky.

21. Matka maloletej podaný návrh odôvodňovala skutočnosťou, že maloletá toho času nastupuje do 8.ročníka na základnej škole, pričom od samotného podania tohto návrhu uplynuli 3 roky. Zároveň maloletá nemá žiaden príjem, pričom jej náklady spojené so štúdiom ako i náklady živobytie vzrástli. Má v podstate len bežné výdavky, no aj tie sa vekom zvyšujú a vyšší výdavok je spojený s návštevami zubára a zubným strojkom. Tak ako to vyplýva z ustanovenia § 62 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom je ich zákonnou povinnosťou a táto trvá až do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

22. Súd poukazuje na skutočnosť, že povinnosťou súdu rozhodujúceho o zmene rozhodnutia je vždy skúmať zmenu pomerov, ktorá nastala medzi účastníkmi od posledného rozhodnutia. Zmenou pomerov v zmysle ustálenej súdnej praxe súdov je i plynutie času (v zásade nastáva uplynutím troch rokov od poslednej úpravy, ak súčasne nenastali iné relevantné skutočnosti), pretože maloleté dieťa rastie a vyvíja sa, s čím sú spojené zvýšené výdavky. Ďalej zmenou je i trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa a pod. Zároveň však súdu v žiadnom prípade neprislúcha hodnotiť, či pôvodne určené výživné bolo primerané, lebo v takomto prípade by dochádzalo k neprípustnej reparácii, už právoplatného rozhodnutia.

23. Pre správne určenie rozsahu vyživovacej povinnosti je dôležité vyhodnotenie zákonných kritérií, a to sú schopnosti a možnosti, majetkové pomery oboch rodičov, ich životná úroveň, osobná starostlivosť o dieťa a vyhodnotenie miery osobnej starostlivosti, vyhodnotenie výdajov rodičov, zhodnotenie oprávnenosti týchto výdajov. Pri povinnom rodičovi vyhodnotí jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, prípadne aj otázku jeho možného zárobku, ak sa vzdá výhodnejšieho zamestnania alebo majetkové prospechu, prípadne, ak berie na seba povinný rodič neoprávnené riziká. Taktiež osobnú starostlivosť matky a tieto plnenia nemateriálnej povahy je potrebné pričítať matke na plnenie vyživovacej povinnosti a premietnuť ich do pomeru, v akom by sa rodičia mali podieľať na úhrade výdajov maloletých, ktoré sú oprávnenými.

24. Pri hodnotení výdajov maloletého dieťaťa je potrebné zhodnotiť jeho potreby ako potreby základné, potom potreby, ktoré súvisia s aktivitami, záujmami, potrebami vyššieho vzdelania. Pri každých výdajoch maloletých detí, alebo oprávnených osôb je potrebné mať za to, že základné náklady, ktoré súvisia s ošatením, obuvou, hygienickými potrebami, nákupom drogérie a kozmetiky, nemusia byť exaktne preukázané. Tie sú teda považované za nejaké základné nevyhnutné.

25. Súd z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že vo veci samej bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom OS Poprad č. k. 15P/400/2009 - 33 zo dňa 06. 07. 2010, kedy bola maloletá zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a súd výživné neurčoval. Teda od poslednej úpravy uplynulo 11 rokov, zároveň však súd rozhodol o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky, preto je potrebné upraviť vyživovaciu otca voči maloletej X..

26. Maloletá toho času ukončila 7. ročník ZŠ a v septembri nastupuje do 8.ročníka. S nástupom do školy vzniknú výdavky spojené so zakúpením niektorých učebníc, pracovných zošitov a ostatných školských pomôcok, ZRPŠ, stravou v škole. Ďalej má výdavky so stravou súd považuje za adekvátne výdavky v

sume 100 - 120 eur mesačne. Potom bežné výdavky na ošatenie, hygienické výdavky v sume 80 eur. V súčasnej dobe má zvýšené stomatologické výdavky spojené so strojčekom. Kredit na telefón v sume 7 eur.

27. Ďalej súd mal za preukázané, že maloletá dcéra toho času nie je schopná sama sa živiť, pretože ešte študuje, nemá žiaden príjem. Súd zdôrazňuje, že vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu majú rodičia (matka i otec), pričom platí, že súd individuálne skúma možnosti, schopnosti a majetkové pomery, životnú úroveň, počet a výšku iných vyživovacích povinností každého z rodičov, plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa a starostlivosťou o dieťa a starostlivosťou o domácnosť, ktorej členom je dieťa.

28. Súd skúmal osobné a majetkové pomery oboch rodičov. Maloletá dcéra bola zverená do osobnej starostlivosti matky, s ktorou žije v spoločnej domácnosti, osobnú starostlivosť tak zabezpečuje matka. Príjem matky je momentálne vo výške 700 eur, rodinné prídavky na 3 maloleté deti v sume 76,50 eur mesačne. Okrem dcéry má ešte dve ďalšie vyživovacie povinnosti. Mesačné náklady na bývanie sú v sume 250 eur a splátka hypotéky v sume 311 eur mesačne. Mesačné náklady na stravu má navrhovateľka pre celú v sume 400 eur mesačne. Súd poňal do nákladov na bývanie aj splátky hypotéky, nakoľko boli použité na kúpu nehnuteľnosti, pričom z tejto sumy ako náklad matky zarátal iba polovicu teda 115 eur, nakoľko matka žije v tejto nehnuteľnosti aj spoločne s manželom, ktorý sa má podieľať taktiež na týchto nákladoch. Rovnako manžel sa má podieľať aj na platení výdavkov za bývanie v pomernej časti, t. j. vo výške 125 eur. A keďže aj stravu matka vyčíslila ako spoločný náklad sumou 150 eur na stravu sa má podieľať manžel. Ďalej má už len bežné výdavky so zabezpečením ošatenia, hygienických potrieb, cestovných výdavkov pre seba a ostatných členov rodiny.

29. Pokiaľ ide o príjem otca, tak z výpovede otca vyplynulo, že v roku 2020 mal príjem okolo 1 500 eur, ku dňu 31. 01. 2021 ukončil služobný pomer a bol priznaný výsluhový dôchodok v sume 1 274,45 eur. Jeho nevyhnutné výdavky sú spojené s bývaním, a to splátka hypotekárneho úveru a spotrebného úveru, ktoré použil na kúpu nehnuteľnosti a ktoré súd taktiež zarátal do výdavkov. Náklady na bývanie sú v sume 175 eur, strava okolo 300 eur mesačne a na ošatenie, hygienické potreby má mesačné výdavky 60 - 80 eur. Čo činí celkovo sumu 955 eur. Dcére do februára 2021 platil výživné v sume 170 eur. A prispel na kúpu notebooku v sume 300 eur.

30. Otec sa s maloletou v súčasnej dobe nestretáva. Ako milujúci rodič by mal vyvinúť maximálnu snahu k tomu, aby svojmu synovi mohol poskytovať primerané výživné zodpovedajúce ich potrebám, pokiaľ s ním nežije v spoločnej domácnosti a osobne sa o neho nestará. Súd poukazuje na to, že cieľom výživného je zvyšovať mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že pred potreby rodiča kladie zákon potreby dieťaťa, preto každý rodič má v prvom rade zabezpečiť výživu. Zároveň výživné je prednostná pohľadávka a cieľom výživného je zvyšovať mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že pred potreby rodiča kladie zákon potreby dieťaťa, preto každý rodič má v prvom rade zabezpečiť výživu dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na svoje potreby. Súd preto rozhodol o určení výživného a určil výživné od 01. 08. 2019, tak ako žiadala matka v sume 170 eur mesačne a ktoré platil aj doposiaľ. Súd mal za preukázané, že je v možnostiach otca platiť takto určené výživné, nakoľko aj po odrátaní jeho nevyhnutných výdavkov mu ostane suma 319 eur.

31. Taktiež súd poukazuje na skutočnosť, že základné náklady, ktoré súvisia s ošatením, obuvou, hygienickými potrebami, nákupom drogerie a kozmetiky, nemusia byť exaktne preukázané. Tie sú teda považované za nejaké základné nevyhnutné. Rovnako súd prihliadol aj na to, že osobnú starostlivosť maloletej zabezpečuje výlučne matka, nakoľko otec sa s dcérou nestretáva a teda osobnú starostlivosť matky a tieto plnenia nemateriálnej povahy pripočítal matke na plnenie vyživovacej povinnosti. Okrem výživného dobrovoľne inou sumou neprispieva.

32. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu súd vychádzal z majetkových a príjmových pomerov oboch rodičov, ktoré v konaní zistil, berúc do úvahy skutočnosť, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o maloleté dieťa osobne stará a na to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa. Medzi odôvodnené potreby dieťaťa sa pritom radia jednak potreby základné, medzi ktoré patrí napr. stravovanie, ošatenie, hygiena, školské výdavky, cestovné do školy, pomerná časť nákladov na bývanie, náklady na zdravotnícku starostlivosť, ako aj potreby v širšej miere prispievajúce k rozvoju osobnosti

mladého človeka, ako sú napr. kultúra, šport, mimoškolské aktivity, záujmy, záľuby, prázdninové pobyty, to všetko primerané veku. U detí útlejšieho veku sú to aj všetky predmety stimulujúce ich fyzický a mentálny rozvoj (napr. hračky). Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Na druhej strane uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa je vždy limitované možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov, pričom sú rozhodujúce predovšetkým reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, t. j. vekom, zdravotným stavom, najvyššie dosiahnutým vzdelaním, praxou, odbornosťou, počtom vyživovacích povinností, u samostatne zárobkovo činnnej osoby tiež mierou pracovnej aktivity, kvalitou práce a schopnosťou uplatniť sa v konkurencii, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä pracovnými príležitosťami primeranými vlastnostiam rodičov.

33. Súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce.

34. Súd tiež poukazuje, že v prípade, ak by pristúpil vzhľadom na vek maloletej dcéry (13 rokov) k zohľadneniu strednej hranice percentuálneho podielu vyživovacej povinnosti otca voči maloletej, ktorá je v rozpätí od 15 % - 19 %, podľa vyjadrenia otca o príjme, ktorý je v súčasnosti poberateľom výsluhového dôchodku v sume 1 274,45 eur, tak 17 % z čistého príjmu otca predstavuje 216 eur, čo je oveľa viac, ako súd zvýšil výživné pre maloletú dcéru, pokiaľ ide o zvýšenie výživného na sumu 170 eur.

35. Súd priznal výživné od 01. 08. 2019, teda od dátumu, od ktorého matka po upresnení žiadala priznať výživné na maloletú dcéru, a to do budúcnosti. Zároveň súd vypočítal otcovi aj dlžné výživné u mal. X. za obdobie od 01. 08. 2019 do 31. 07. 2021 v celkovej sume 720 eur. Vychádzal pri tom zo skutočnosti, že otec si od augusta 2019 plnil dobrovoľne výživné v sume 170 eur mesačne, pričom prestal platiť od mesiaca február 2021 do júla 2021 prestal platiť výživné a za toto obdobie neuhradil žiadnu sumu na výživu dcéry. Teda za toto obdobie mu tak vznikol dlh 1 020 eur (170 eur x 6 mesiacov), zároveň však otcovi na dlžné výživné započítal sumu 300 eur, ktorou prispel na kúpu notebooku dcére, nakoľko aj matka so započítaním na výživné v tejto sume súhlasila. Dlžné výživné za obdobie od februára 2021 do júla 2021 po odrátaní sumy 300 eur, tak činí sumu 720 eur. Vzhľadom na výšku dlžného výživného na bežné výživné, ktoré celkovo činí čiastku 720 eur, platobné schopnosti otca, ako aj súčasné pomery matky, povolil splatenie dlžného výživného na bežné výživné pre mal. X. formou mesačných splátok vo výške 30 eur, a to pod hrozbou straty splátok, počnúc mesiacom august 2021 spolu s bežným výživným. Zároveň vzhľadom na finančné možnosti otca, súd mal za to, že takto umožnené splatenie dlžného výživného formou splátok nijako neohrozí zabezpečovanie základných potrieb otca.

36. Podaním doručeným súdu dňa 17. 05. 2021 otec vzniesol námietku voči osobe kolízneho opatrovníka z dôvodu, že sa pozná s navrhovateľkou.

Súd túto námietku považoval za nedôvodnú, keďže CSP jednoznačne hovorí o vylúčení sudcov a iných osôb, pričom v § 59 CSP definuje iné osoby, podľa ktorého na vylúčenie súdneho úradníka, iných zamestnancov súdu, znalca, prekladateľa, alebo tlmočníka sa primerane použijú ustanovenia o vylúčení sudcov. O vylúčení týchto osôb rozhoduje súd, ktorý spor prejednáva a rozhoduje. Zároveň zákon ukladá lehotu na podanie takejto námietky. Keďže kolízny opatrovník nie je osobou uvedenou v § 59 CSP a zároveň o tejto skutočnosti otec vedel od začiatku konania a spomenul ju až po 3 rokoch, súd ju považoval za nedôvodnú a neprihliadal na ňu.

37. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 57 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.